

RECHTSPRAAK EUROPA

NIEUWSBRIEF VAN HET GERECHTSHOF AMSTERDAM

Jaargang 4, no. 1 (januari 2015)

IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief bevat een overzicht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de rechten van de mens over de maand december 2014.

Deze nieuwsbrief wordt mogelijk gemaakt door het gerechtshof Amsterdam in samenwerking met het Landelijk Stafbureau (LSB) en wordt gepubliceerd op het weblog [European Courts](#) en op de [website](#) van het gerechtshof Amsterdam.

Kernredactie: Marc de Werd, Roel Andrea en Joanne Bik (LSB).

Vaste medewerkers: Robin Cozijnsen, Michiel Olthof, Menco Rasterhoff, Nienke de Visser, Mirjam Winkels

Copyright © 2015 Marc de Werd/gerechtshof Amsterdam

Volg RECHTSPRAAK EUROPA op twitter: [@EuropeanCourts](#)

INHOUDSOPGAVE

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- [RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID \(ART.5\)](#)
- [RECHT OP EEN EERLIJK PROCES \(ART. 6\)](#)
- [FAMILIELEVEN/PRIVACY \(ART.8\)](#)
- [VRIJHEID VAN GEDACHTE, GEWETEN EN GODSDIENST \(ART. 9\)](#)
- [VRIJHEID VAN VERENIGING EN VERGADERING \(ART. 11\)](#)
- [DISCRIMINATIEVERBOD \(ART.14\)](#)
- [VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID \(ART. 35\)](#)
- [VERWIJZING NAAR DE GROTE KAMER \(ART. 43\)](#)
- [EIGENDOMSRECHT \(ART.1, EERSTE PROTOCOL\)](#)
- [VRIJHEID VAN VERPLAATSING \(ART. 2, VIERDE PROTOCOL\)](#)

2.RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

- [AANBESTEDING](#)
- [ARBEID](#)
- [CONSUMENTENRECHT](#)
- [ENERGIE](#)
- [EXTERNE BETREKKINGEN](#)
- [FINANCIELE DIENSTEN](#)
- [FISCALE BEPALINGEN](#)
- [INSTITUTIONEEL RECHT](#)
- [INTELLECTUELE EIGENDOM](#)
- [JUSTITIËLE SAMENWERKING IN BURGERLIJKE ZAKEN](#)
- [LANDBOUW](#)
- [MILIEU](#)
- [PERSOONSGEGEVENS](#)
- [SOCIALE ZEKERHEID](#)
- [STAATSSTEUN](#)
- [VERBLIJFSRECHT](#)
- [VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN](#)
- [VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL](#)
- [VRIJ VERKEER VAN PERSONEN](#)

3. PREJUDICIËLE VRAGEN

- [NEDERLAND](#)
- [BELGIE](#)

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

RECHTSPRAAK

STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn van art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.) Met een asterisk () is aangegeven welk belang het EHRM aan het arrest heeft toegekend, waarbij drie sterren worden gebruikt voor de belangrijkste uitspraken).*

Zie ook (van de makers van deze nieuwsbrief) de wekelijkse update *This week in Strasbourg* op het weblog [European Courts](#)

RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID (ART. 5)

ARREST - Ali Samatar t. Frankrijk en Hassan t. Frankrijk – 4 december 2014 – persbericht – arrest Ali Samatar (nivo 2) – arrest Hassan (nivo 2)

De zaak betreft de detentie van een aantal Somalische verdachten van piraterij. Zij werden er van verdacht dat zij respectievelijk een cruiseschip en een privéjacht hadden gekaapt en de opvarenden gegijzeld hadden gehouden. Een deel van de piraten was aangehouden tijdens een reddingsoperatie door Franse speciale eenheden, terwijl de rest 'op de vlucht' in Somalië was aangehouden nadat een bedrag van twee miljoen euro aan losgeld was betaald. Omdat aan het Franse ingrijpen weliswaar een VN-resolutie ter bestrijding van piraterij ten grondslag lag, maar de nadere regelgeving over de procedure vanaf de aanhouding tot aan de voorgeleiding ontbrak, neemt het hof schending van art. 5, lid 1 aan. Het hof neemt ook schending van art. 5, lid 3 aan, omdat enkele klagers – nadat zij naar Frankrijk waren overgebracht – pas na 48 uur waren voorgeleid.

Klagers krijgen (opgeteld) gezamenlijk € 14.000,- aan immateriële schadevergoeding. Ter vergelijking: het BBP per hoofd van de bevolking in Somalië is ongeveer 100 euro. Per jaar. (Cijfers: [VN](#), 2012.) Er is geen éenkele eerlijke, faire insteek aan dit verhaal te geven. Het enige argument dat je kunt inbrengen, is dat een goed rechtssysteem staat of valt bij strikte naleving van de eigen gecreëerde regels & voorwaarden. Alleen worden die nu - tot groot tandenknarsen van eenieder die dit leest - tégen de rechtshandhavers gebruikt om een stel kans- en gewetenloze Somalische piraten met een flinke zak geld binnen de muren van Fort Europa vrij te laten. Goed bezig, Europees Hof. Yo ho & a bottle of rum. [Opeens heb je het. Je wordt SOMALISCHE PIRAAT!](#) (geen stijl blog)

ARREST – Geisterfer t. Nederland – 9 december 2014 – Nederlandse zaak - persbericht – arrest (nivo 3)

Klager was voorlopig gehecht op de grond ‘geschokte rechtsorde’ en werd geschorst. De schorsing werd later opgeheven zonder uitbreiding van gronden en onder een algemene, niet feitelijk onderbouwde, motivering waarom de geschokte rechtsorde opnieuw noopte tot voorlopige hechtenis. Schending van artikel 5 par 1 en 3 EVRM.

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

ARREST – Urechean en Pavlicenco t. Republiek Moldavië – 2 december 2014 persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoekers, beiden politici van oppositiepartijen, klaagden dat zij geen actie wegens smaad konden ondernemen tegen de toenmalige President van hun land omdat deze immuniteit genoot. De Moldavische rechtbanken oordeelden dat de President van de Republiek immuniteit genoot en niet aansprakelijk kon worden gesteld voor opvattingen die hij heeft geuit in de uitoefening van zijn ambt.

Het Hof oordeelt dat, in de omstandigheden van de zaak van klagers, geen eerlijke afweging was gemaakt tussen de relevante belangen, te weten het algemene belang van het beschermen van de vrijheid van meningsuiting van de President in de uitoefening van zijn functie en het belang van klagers om toegang te hebben tot een rechter teneinde een met redenen omkleed antwoord op hun klachten te krijgen. In het bijzonder overweegt het Hof dat de Moldavische rechters niet zijn ingegaan op de vraag of de toenmalige president van Moldavië zijn uitspraken over klagers heeft gedaan in de uitoefening van zijn ambt. Evenmin definieerden de relevante grondwettelijke bepalingen de grenzen van de presidentiële immuniteit terzake smaad. Die bepaling was dus zowel absoluut als oneindig, zodat de president niet aansprakelijk kon worden gesteld nadat zijn presidentschap was geëindigd. Het Hof overweegt dat een dergelijke invulling van de immuniteit voor het Staatshoofd dient te worden vermeden en neemt een schending van artikel 6 aan.

Dit is de eerste keer dat het Hof een oordeel geeft over de immuniteit voor de president van een land in een civiele procedure.

[Zie ook: L'immunité présidentielle sous l'épée de Damoclès européenne \(CPDH blog\)](#)

ARREST - Peter Armstrong t het VK – 9 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoeker klaagt dat hij geen eerlijk proces heeft gehad wegens gebrek aan onpartijdigheid van de jury nu een politieagent en een gepensioneerd politieagent daarvan deel uitmaakten. Het hof stelt geen schending van artikel 6 vast.

ARREST - Ibrahim ea. t. VK – 16 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoekers, allen veroordeeld voor hun betrokkenheid bij een mislukte bomaanslag in Londen, klagen over de uitgestelde toegang tot een raadsman en de toelating in het daaropvolgende proces van verklaringen die zij daarvoor hadden afgelegd, zonder bijstand van een raadsman. Het hof overweegt dat er sprake was van een buitengewoon ernstige en onmiddellijke dreiging voor de openbare veiligheid, waardoor de uitgestelde toegang tot een raadsman gerechtvaardigd was. Het hof overweegt voorts dat met de toelating in het proces van verklaringen die daarvoor zonder bijstand van een raadsman waren afgelegd, geen inbreuk is gemaakt op het recht op een eerlijk proces, gelet op de toegepaste daar tegenoverstaande waarborgen in het nationale recht, de omstandigheden waarbij de verklaringen werden verkregen en hun betrouwbaarheid, de procedurele waarborgen in het proces en vooral de mogelijkheid om de verklaringen te betwisten en de kracht van de overige bewijsmiddelen. Een van de verzoekers, die aanvankelijk als getuige is gehoord en toen zichzelf heeft belast waarna hij als verdachte werd aangemerkt, heeft daarbij zijn verklaring niet ingetrokken nadat hij een raadsman had geconsulteerd, maar is bij zijn verklaring gebleven totdat hij het verzoek deed dat zijn verklaring uitgesloten moest worden.

[L'arrêt Ibrahim c. Royaume-Uni laisse penser, par analogie, que le droit français est parfaitement conforme à la Convention. En matière de terrorisme, il prévoit l'accès à l'avocat à la 72e heure de la garde à vue, celle-ci pouvant durer jusqu'à 96 h. On se trouve donc dans un régime doublement dérogoire](#)

[puisque la garde à vue de droit commune dure 24 heures \(durée renouvelable une fois\) et que l'avocat est appelé dès le début de la procédure. Sur ce plan, l'arrêt Ibrahim assure aussi la reconnaissance du terrorisme comme justifiant un droit dérogatoire. Les droits de la défense en matière de terrorisme : un régime dérogatoire \(libertés chéries\)](#)

ARREST – Horncastle t. het VK – 16 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft de problematiek inzake strafrechtelijke veroordelingen, die uitsluitend of in doorslaggevende mate zijn gebaseerd op verklaringen van personen ten aanzien van wie de verdediging het ondervragingsrecht niet heeft kunnen uitoefenen. Het hof oordeelde eerder in *Al-Khawaja and Tahery v. UK* dat een dergelijke veroordeling is toegestaan, mits de getuige op goede gronden niet was gehoord en er voldoende compenserende factoren waren. In de onderhavige zaken komt het hof tot de conclusie dat de gewraakte verklaringen niet doorslaggevend waren. Het hof herhaalt nog eens dat de term 'doorslaggevend' (*'decisive'*) restrictief dient te worden uitgelegd.

ARREST – Alexandr Valeryevich Kasakov t. Rusland – 4 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 3)

Evenals in de vorige speelt ook in deze zaak de *sole and decisive*-problematiek. In casu werd het verband tussen de verdachte en het strafbare feit geleverd door een getuige (M.) en twee medeverdachten. De medeverdachten waren niet onder ede gehoord, maar hadden *als verdachte* belastende verklaringen afgelegd. Het hof relativeert het soortelijk gewicht van de verklaringen van de medeverdachten in hun eigen zaak en merkt de verklaring van de getuige M. als doorslaggevend aan. Omdat de rechter had volstaan met twee vergeefse oproepingen van M. om als getuige ter terechtzitting te verschijnen en de mededeling van de echtgenote van de getuige dat hij voor zaken in het buitenland was, neemt het hof schending van art. 6 aan.

ARREST – N.A. t. Noorwegen – 18 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Klaagster werd samen met haar man vrijgesproken van de verdenking van zware mishandeling van hun zoon en dochter, maar werd in hetzelfde vonnis veroordeeld tot een schadevergoeding aan haar kinderen. Bij de toekenning van de schadevergoeding aan de kinderen betrok het Noorse hof ten onrechte de eerdere verdenkingen, nu klaagster daarvan was vrijgesproken. Schending van de presumptie van onschuld.

FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)

ARREST - Hanzelkovi t. Tsjechië – 11 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft een gerechtelijk bevel jegens klaagster, die met haar baby zonder toestemming het ziekenhuis, waar zij (verplicht) moest bevallen, had verlaten om haar kind naar het ziekenhuis terug te brengen. Het Hof herhaalt dat de ondertoezichtstelling van een pasgeboren baby een extreem zware maatregel is waarvoor een en een ongewoon dwingende redenen vereist is, die in dit geval ontbrak. Schending van het recht op familieleven.

[Mir scheint die Abwägung der Kammermehrheit hier insgesamt gelungen. Krankenhäuser sind mächtige expertokratische Institutionen, die leicht mal übersehen, dass es durchaus mein aus meiner Freiheit und meiner Verantwortung für mein Kind resultierendes gutes Recht sein kann, auf ihr Angebot, statt meiner zu entscheiden, nicht eingehen zu wollen. Diese Freiheit zu schützen, dazu ist der EGMR da. Im Fall der Hausgeburt hat er dem Ermessensspielraum der tschechischen Regierung den Vorzug gegeben, was ich in einem Fall, wo es um regelrechte verfassungsgerichtliche Überprüfung der tschechischen Rechtslage und nicht nur um Einzelfalladjudikation geht, in Ordnung finde \(ein Punkt, auf den der Liechtensteiner Richter Marc Villiger in seiner Concurring Opinion hinweist\). Aber insgesamt hat er deutlich genug gemacht: Wenn der Staat mich ohne gute Gründe ins Krankenhaus zwingen will, dann werde ich in Straßburg Zuflucht finden. Von der Freiheit, sein Kind daheim zur Welt zu bringen \(Verfassungsblog\)](#)

ARREST - Dubska and Krejzova t. Tsjechië – 11 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 1)

Verbod op thuisbevallingen met de hulp van verloskundigen niet in strijd met artikel 8. Het hof overweegt dat er geen Europese overeenstemming bestaat over het wel of niet toelaten van thuisbevallingen en dat landen een grote margin of appreciation toekomt bij de regelgeving hieromtrent. Bovendien wordt klagers geen disproportionele last opgelegd vanwege het feit dat zij alleen professionele medische hulp bij de geboorte kunnen krijgen indien zij bevallen in een ziekenhuis.

[L'arrêt du 11 décembre 2014 affirme ainsi qu'il n'existe pas de droit d'accoucher à domicile. Il s'agit seulement d'une tolérance que chaque Etat peut choisir de mettre en oeuvre, ou non, sous sa propre responsabilité. L'accouchement à domicile, ou dans une étable, n'est pas un droit \(libertés chéries\)](#)

ARREST - Hromadka en Hromadkova t. Rusland – december 2014 – persbericht - arrest (nivo 2)

Verzoeker is de heer Hromadka, een Tsjechische burger die mede namens zijn dochter, Anna Valerie Hromadkova, geboren in 2005, die zowel de Tsjechische als de Russische nationaliteit heeft, een klacht heeft ingediend wegens schending van artikel 8. Verzoeker woont in Praag en zijn dochter woont op een onbekende plek in Rusland bij haar moeder. Na de scheiding in 2007 heeft moeder Anna Valerie meegenomen naar Rusland en daar de Russische nationaliteit voor haar dochter verkregen. Verzoeker heeft in Tsjechië de voogdij over zijn dochter gevraagd en deze in 2011 definitief gekregen. De Russische rechter heeft het verzoek tot tenuitvoerlegging van deze voogdij-uitspraak afgewezen omdat de moeder niet had deelgenomen aan de hoorzitting.

Verzoeker klaagt erover dat de Russische autoriteiten hebben verzuimd passende maatregelen te treffen om hem te helpen bij het herstellen van het contact met zijn dochter en dat het toekennen van de Russisch nationaliteit aan zijn dochter zonder zijn toestemming heeft bijgedragen aan het ontvoeren van het kind door de moeder. Voorts klaagt hij erover dat de afwezigheid van de moeder niet in de weg had hoeven staan aan het erkennen van het voogdijvonnis in zijn voordeel. Het hof neemt een schending van artikel 8 aan.

ARREST - Chbihi Loudoudi ea. t. België – 16 december 2014 – persbericht - arrest (nivo 2)

De zaak betreft een Marokkaans meisje, dat op verzoek van haar ouders bij haar oom en tante in Brussel woont uit hoofde van een zogeheten *kafala*-overeenkomst. Die overeenkomst houdt kort gezegd in dat de oom en tante voor haar zorgen. Het hof oordeelt dat de Belgische autoriteiten niettemin op goede gronden een adoptieverzoek van de oom en tante hebben geweigerd, mede omdat in Marokko nog een formele familierelatie tussen het meisje en haar ouders bestaat. Bovendien acht het hof het nadeel van klagers bij die afwijzende beslissing beperkt. Ook de klacht over het (nog) niet afgeven van een permanente verblijfsvergunning wordt verworpen.

VRIJHEID VAN GEDACHTE, GEWETEN EN GODSDIENST (ART. 9)

ARREST - Güler and Ugur t. Turkije – 2 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

De strafrechtelijke veroordeling van deelnemers aan een kerkdienst die werd georganiseerd ter nagedachtenis aan de overleden leden van de organisatie PKK was een inbreuk gemaakt op artikel 9 van het Verdrag. De inbreuk op verzoekers vrijheid van godsdienst was geen "wettelijke beperking" in de zin van het Verdrag, nu de betrokken Turkse strafbepaling niet voldeed aan de eisen van de duidelijkheid en voorzienbaarheid.

VRIJHEID VAN VERENIGING EN VERGADERING (ART. 11)

ARREST - Navalnyy en Yashin t. Rusland – 4 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Het hof oordeelt dat de arrestatie van twee welbekende oppositieleiders bij een demonstratie en de daaropvolgende detentie en veroordeling in onevenredige verhouding staat tot de overtreding die door hen zou zijn begaan, namelijk deelname aan een spontane

geweldloze demonstratie in weerwil van een politiebevel. Hun bestraffing voor acties beschermd door artikel 10 en 11 van het Verdrag heeft het potentieel anderen af te schrikken om deel te nemen aan demonstraties of open politiek debat.

DISCRIMINATIEVERBOD (ART. 14)

ARREST - Emel Boyraz t. Turkije – 2 december 2014 – persbericht – arrest (nivo 2)

Het hof neemt schending van art. 8 aan, omdat klaagster ten onrechte is ontslagen uit haar functie als beveiligingsmedewerker omdat zij een vrouw is en daarmee onder meer het vereiste van “het zijn van een man” niet vervult. De door de Turkse overheid aangevoerde argumenten (zwaar werk, mogelijk fysieke confrontaties, gebruik van een vuurwapen) worden verworpen, omdat nergens uit blijkt dat klaagster niet gekwalificeerd is.

VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART. 35)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING – Hoon t. het VK – 13 november 2014 – persbericht (4-12-2014) – beslissing (nivo 3)

De zaak betreft het onderzoek van een parlementaire commissie naar het handelen van klager, Geoffrey Hoon, nadat hij betrokken was geweest bij een undercover onderzoek van een journalist, die zich jegens Hoon voordeed als een potentiële zakenpartner. Hoon werd ‘schuldig’ geacht aan het in diskrediet brengen van het Parlement door zijn parlementaire expertise aan te bieden aan externe commerciële belangen in ruil voor een financiële beloning. Het hof is van oordeel dat de onderhavige parlementaire procedure niet valt binnen de toepassing van het recht op een eerlijk proces, nu deze procedure niet gaat om de vaststelling of het betwisten van de burgerrechten van verzoeker. Het Hof overweegt dat het parlementaire onderzoek en het daaruit voortvloeiende rapport, waarvan de voornaamste sanctie de negatieve publiciteit voor de heer Hoon was, werd gepubliceerd omdat er een legitiem publiek belang was om kennis te kunnen nemen van de uitkomst van het onderzoek en de klacht over het gedrag van klager als parlementslid. Het hof verklaart de klacht niet-ontvankelijk.

All perfectly sensible stuff. There is a lot of public interest in the ready ability of MPs and former Prime Ministers to bob up sharpish after leaving office and make quite a lot of money out of their expertise. A fine line has to be drawn as to whether this is or is not an abuse of their previous position. But Hoon has to be judged on what he said, not by reference to the fact that it was a deceptive piece of journalism that elicited it. As it happens, he seems to have been treated with conspicuous fairness in the parliamentary investigations, so one can hardly feel sorry for him that those were immune because of the application of the Bill of Rights. [Geoff Hoon sting case fails in Strasbourg](#) (UK human rights blog)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING – Ahachack t. Nederland – **Nederlandse zaak** - 13 november 2014 – beslissing (nivo 3)

Klager is in oktober 2003 een TBS-maatregel opgelegd. Deze maatregel is na de vierjaarstermijn ex artikel 38^e Sr enkele malen verlengd. Verzoeker klaagt dat de maatregel op grond van 38^e Sr maximaal vier jaren had mogen duren omdat in het arrest waarbij de maatregel is opgelegd geen melding is gemaakt van een misdrijf “dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen” als bedoeld in artikel 359 lid 7 Sv. Het Hof oordeelt dat de begindatum van de termijn waarbinnen de klacht moet worden ingediend, de datum is van de eerste verlenging van de TBS na de vierjaarstermijn, zodat de klacht tardief is ingediend. Het Hof verklaart de klacht niet-ontvankelijk.

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING - H. en J. t. Nederland - 13 november 2014 – **Nederlandse zaak** – beslissing (nivo 3)

De zaak betreft het gebruik van en de confrontatie met belastende verklaringen in een strafprocedure, die zouden zijn afgelegd onder druk en in strijd met de toezegging van vertrouwelijkheid in een asielpprocedure. Klachten dat dit in strijd zou zijn met artikel 6 en artikel 8 van het Verdrag zijn kennelijk ongegrond, waardoor klagers niet-ontvankelijk zijn verklaard.

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING - Larionovs t. Letland - Tess t. Letland – 25 november 2014 - persbericht - beslissing (nivo 3)

De zaak betreft de terugwerkende toepassing van het strafrecht in verband met de massale deportatie in 1949 in Letland. Klagers zijn niet-ontvankelijk wegens het niet uitputten van alle nationale rechtsmiddelen.

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING - Zelenka t. Tsjechië – 25 november 2014 - persbericht - beslissing (nivo 3)

De zaak betreft de verwerping van een cassatieberoep wegens het ontbreken van een rechtsgeleerd vertegenwoordiger. Het Hof oordeelt dat het verzoek van Zelenka tot toevoeging van een raadsman niet op de juiste wijze was ingediend of onderbouwd, zodat hij elke kans op succes heeft uitgesloten en daarmee zichzelf de toegang tot het Hooggerechtshof in Tsjechië heeft ontnomen. Het Hof verklaart de klacht van Zelenka niet-ontvankelijk.

VERWIJZING NAAR GROTE KAMER (ART. 43)

VERWIJZING - 16 december 2014 - Baka t. Hongarije – persbericht verwijzing – arrest van 27 mei 2014 (nivo 2)

De zaak betreft het vervroegde ontslag van de voormalig president van de Hooggerechtshof in Hongarije (tevens voormalig rechter bij het EHRM). Het ontslag vloeide van rechtswege voort uit de nieuwe grondwet van Hongarije – waarin het Hooggerechtshof werd opgeheven en vervangen door een soortgelijke instantie, de 'Kuria' – en kon daarom niet worden getoetst. Voorts kwam klager, gelet op de functie-eisen voor de nieuw te benoemen president van de Kuria, niet in aanmerking voor deze benoeming.

Het hof is het met klager eens dat het ontbreken van een mogelijkheid om zijn ontslag te toetsen een schending oplevert van art. 6. Daarnaast acht het hof voldoende aannemelijk dat zijn vervroegde ontslag verband hield met de door klager geuite kritiek op hervormingen. Het hof overweegt dat klager uit hoofde van zijn functie werd geacht bij te dragen aan het publieke debat en acht voorts van belang dat de angst voor dergelijke sancties een 'chilling effect' kunnen hebben. Geplaatst in de sleutel van art. 10 wordt de inbreuk niet noodzakelijk in een democratische samenleving geacht, zodat sprake is van schending van deze bepaling.

EIGENDOMSRECHT (ART. 1, EERSTE PROTOCOL)

ARREST – 11 december 2014 – Anthony Aquilina t. Malta – persbericht – arrest (nivo 3)

Verzoeker is eigenaar van een appartement dat hij sinds 1970 heeft verhuurd aan dezelfde huurders. Na wijziging van het huurrecht in 1979 mag de huur niet verhoogd worden en is het lastiger om als eigenaar huurders eruit te zetten. In 2010 zijn de regels opnieuw aangepast maar hebben niet geleid tot verbetering van de positie van verzoeker. Het Hof oordeelt dat verzoeker geen reële mogelijkheid heeft om het appartement zelf te bezitten en dat verzoeker daarnaast geen marktconforme huur kan rekenen. Het huurrecht in Malta leidt daarmee tot schending van artikel 8 EVRM.

VRIJHEID VAN VERPLAATSING (ART. 2, VIERDE PROTOCOL)

ARREST – 2 december 2014 – Battista t. Italië – persbericht – arrest

Automatisch opgelegde maatregel van onbepaalde duur, inhoudende dat klager geen paspoort of identiteitskaart kan verkrijgen waarmee hij naar het buitenland kan reizen op de grond dat hij heeft nagelaten alimentatie voor zijn kinderen te betalen, zonder nieuw onderzoek naar zijn individuele omstandigheden is in strijd met artikel 2, protocol 4, van het Verdrag.

2. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

RECHTSPRAAK

LUXEMBURG

AANBESTEDING

CONCLUSIE A-G JÄÄSKINEN – 4 december 2014 – Zaak C-439/13 P – Elitaliana / Eulex Kosovo – conclusie

Hogere voorziening – Gemeenschappelijk optreden 2008/124/GBVB – Aanbesteding van helikopterondersteuning aan de Eulex-missie in Kosovo – Besluit om de opdracht aan een andere inschrijver dan verzoekster te gunnen – Beroep tot nietigverklaring en verzoek tot vergoeding van vermeend geleden schade – ‚Orgaan of instantie van de Unie’ in de zin van artikel 263, eerste alinea, VWEU – Bepaling van de juiste verwerende partij voor de besluiten van het hoofd van de missie – Niet-ontvankelijkheid van het beroep bij het Gerecht van de Europese Unie – Verschoonbare dwaling – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Unie – Beginsel van doeltreffende rechterlijke bescherming

A-G: Gelet op het bovenstaande geef ik het Hof in overweging de hogere voorziening te verwerpen.

ARREST – 11 december 2014 – Zaak C-113/13 – San Lorenzo en Croce Verde Cogema – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Medische vervoersdiensten – Nationale wettelijke regeling die de activiteit van medisch vervoer voor openbare verzorginstellingen bij voorrang gunt aan vrijwilligersorganisaties, die aan de wettelijke vereisten voldoen en op een lijst zijn opgenomen – Verenigbaarheid met het Unierecht – Overheidsopdrachten – Artikelen 49 VWEU en 56 VWEU – Richtlijn 2004/18/EG – Gemengde diensten, die zowel in bijlage II A als in bijlage II B bij richtlijn 2004/18 zijn bedoeld – Artikel 1, lid 2, sub a en d – Begrip ‚overheidsopdracht voor diensten’ – Bezwarende titel – Tegenprestatie die bestaat in de vergoeding van de gemaakte kosten

Hof: De artikelen 49 VWEU en 56 VWEU verzetten zich niet tegen een nationale regeling, die bepaalt dat medische spoed- en noodvervoersdiensten, zonder enige vorm van bekendmaking, bij voorrang en middels rechtstreekse gunning moeten worden opgedragen aan vrijwilligersorganisaties waarmee een overeenkomst is gesloten, mits het wettelijke en contractuele kader waarbinnen die organisaties werken, daadwerkelijk bijdraagt tot het sociale doel en tot de aan die regeling ten grondslag liggende doestellingen van solidariteit en kostenefficiëntie.

ARREST – 11 december 2014 – Zaak C-440/13 – Croce Amica One Italia – arrest

Prejudiciële verwijzing – Overheidsopdrachten voor diensten – Richtlijn 2004/18/EG – Richtlijn 89/665/EEG – Persoonlijke situatie van de gegadigde of inschrijver – Voorlopige gunning van de opdracht – Strafrechtelijke onderzoeken naar de wettelijk vertegenwoordiger van de vennootschap waaraan de opdracht is gegund – Besluit van de aanbestedende dienst om de opdracht definitief niet te gunnen en de aanbesteding in te trekken – Rechterlijke toetsing

Hof: Een aanbestedende dienst kan afzien van het plaatsen van een overheidsopdracht waarvoor een oproep tot mededinging is gedaan, en daarmee niet overgaan tot de definitieve gunning van de opdracht aan de enige inschrijver die nog in de running was en aan wie de opdracht voorlopig was gegund, wanneer niet is voldaan aan de voorwaarden voor de toepassing van de uitsluitingsgronden. De aan te leggen toets betreft een rechtmatigheidstoets van de besluiten van de aanbestedende diensten, die beoogt te waarborgen dat de relevante regels van Unierecht of de nationale bepalingen ter omzetting van die regels worden nageleefd, en die niet mag worden beperkt tot het enkele onderzoek of de besluiten van de aanbestedende dienst arbitrair zijn. Dit sluit echter niet uit dat de nationale wetgever de bevoegde nationale rechterlijke instanties de bevoegdheid kan verlenen een opportuniteitstoetsing te verrichten.

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-470/13 – Generali-Providencia Biztosító – arrest

Prejudiciële verwijzing – Overheidsopdrachten – Opdrachten die de drempelwaarde van richtlijn 2004/18/EG niet overschrijden – Artikelen 49 VWEU en 56 VWEU – Toepasselijkheid – Duidelijk grensoverschrijdend belang – Gronden voor uitsluiting van een aanbestedingsprocedure – Uitsluiting van een ondernemer die een inbreuk op de nationale mededingingsregels heeft gemaakt die in een minder dan vijf jaar oude uitspraak is vastgesteld – Toelaatbaarheid – Evenredigheid

Hof: De artikelen 49 VWEU en 56 VWEU verzetten zich niet tegen de toepassing van een nationale regeling op grond waarvan van deelname aan een aanbestedingsprocedure wordt uitgesloten een ondernemer die een in een rechterlijke uitspraak met kracht van gewijsde vastgestelde inbreuk op het mededingingsrecht heeft gemaakt waarvoor hij een geldboete kreeg opgelegd.

CONCLUSIE A-G WATHELET – 18 december 2014 – Zaak C-601/13 – Ambisig – conclusie

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 2004/18/EG – Opdracht voor diensten – Gunning van opdracht – Economisch voordeligste inschrijving – Gunningscriteria – Beoordeling van team dat overeenkomst moet uitvoeren

A-G: Richtlijn 2004/18/EG verzet zich er niet tegen dat de aanbestedende diensten voor het plaatsen van opdrachten voor intellectuele diensten van opleiding en adviesverlening, onder bepaalde omstandigheden, een factor vaststellen waarmee de teams die concreet door de inschrijvers voor de uitvoering van de betrokken opdracht worden voorgesteld, kunnen worden beoordeeld aan de hand van de samenstelling, de aangetoonde ervaring, het onderzoek van de diploma's en andere beroepskwalificaties van deze teams. De uitoefening van deze mogelijkheid is echter enkel verenigbaar met de doelstellingen van richtlijn 2004/18 wanneer de kenmerken en specifieke kwaliteiten van het personeel waaruit het team bestaat een element vormen dat beslissend is voor de economische waarde van de inschrijving die door de aanbestedende dienst moet worden beoordeeld.

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-568/13 – Data Medical Service – arrest

Prejudiciële verwijzing – Overheidsopdrachten voor diensten – Richtlijn 92/50/EEG – Artikelen 1, sub c, en 37 – Richtlijn 2004/18/EG – Artikelen 1, lid 8, eerste alinea, en 55 – Begrippen 'dienstverlener' en 'ondernemer' – Openbaar universitair ziekenhuis – Bedrijf met rechtspersoonlijkheid en autonomie op het gebied van de bedrijfsvoering en de organisatie – Activiteit waarmee niet hoofdzakelijk winst wordt nagestreefd – Institutioneel doel bestaande in het aanbieden van gezondheidsdiensten – Mogelijkheid om soortgelijke diensten op de markt aan te bieden – Toelating tot deelname aan een procedure voor het plaatsen van een overheidsopdracht

Hof: Artikel 1, sub c, van richtlijn 92/50/EEG staat in de weg aan een nationale wettelijke regeling op grond waarvan een openbaar ziekenhuis, wordt uitgesloten van deelname aan gunningsprocedures voor overheidsopdrachten wegens zijn hoedanigheid van op economische leest geschoeid openbaar lichaam, indien en voor zover het die instelling overeenkomstig haar institutionele en statutaire doelstellingen is toegestaan op de markt actief te zijn.

De bepalingen van richtlijn 92/50, en in het bijzonder de algemene beginselen van vrije mededinging, non-discriminatie en evenredigheid waarop deze richtlijn berust, staan niet in de weg aan een nationale wettelijke regeling die een openbaar ziekenhuis, dat deelneemt aan een aanbesteding, toestaat een aanbidding in te dienen waar geen enkele concurrent tegenop kan bieden als gevolg van de overheidsfinanciering die het ontvangt.

ARBEID

ARREST – 4 december 2014 – Zaak C-413/13 – FNV Kunsten Informatie en Media – arrest

Prejudiciële verwijzing – Mededinging – Artikel 101 VWEU – Materiële werkingsfeer – Collectieve arbeidsovereenkomst – Bepaling die minimumtarieven voor zelfstandigen vastlegt – Begrip ‚onderneming’ – Begrip ‚werknemer’

In de jaren 2006 en 2007 hebben FNV en de werknemersvereniging Nederlandse toonkunstenaarsbond enerzijds en de werkgeversvereniging Vereniging van Stichtingen Remplaçanten Nederlandse Orkesten anderzijds, een collectieve arbeidsovereenkomst voor remplaçanten van orkestleden gesloten. Deze collectieve arbeidsovereenkomst had onder meer betrekking op de minimumtarieven, niet alleen voor remplaçanten in het kader van een dienstverband (werknemersremplaçanten), maar ook voor zelfstandige remplaçanten. Op 5 december 2007 heeft de NMa een visiedocument gepubliceerd waarin zij het standpunt innam dat een bepaling in een collectieve arbeidsovereenkomst waarin minimumtarieven voor zelfstandige remplaçanten een verboden mededinging beperkende afspraak zou kunnen zijn. Naar aanleiding van deze standpuntbepaling is de collectieve arbeidsovereenkomst opgezegd.

Hof: Een cao die minimumtarieven vastlegt voor zelfstandige concert remplaçanten strookt met het EU-recht indien het gaat om „schijnzelfstandigen” (dienstverleners die zich in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van werknemers).

Zie ook: [Cao voor schijnzelfstandigen is geen kartelafpraak \(ECER nieuwsbericht\)](#)

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-354/13 – FOA – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale politiek – Ontslag – Reden – Zwaarlijvigheid van de werknemer – Algemeen beginsel van non-discriminatie op grond van zwaarlijvigheid – Afwezigheid – Richtlijn 2000/78/EG – Gelijke behandeling in arbeid en beroep – Verbod van discriminatie op grond van handicap – Aanwezigheid van een ‚handicap’

In deze zaak wordt het Hof voor de eerste maal gevraagd om uit te maken of, en zo ja welke, bepalingen van Unierecht van toepassing zijn op discriminatie op grond van zwaarlijvigheid. De Deen Karsten Kaltoft stelt dat zijn dienstverband als kinderoppas bij de gemeente Billund is beëindigd wegens zijn zwaarlijvigheid en dat dit neerkomt op discriminatie wegens een handicap.

Hof: Zwaarlijvigheid kan een „handicap” vormen in de zin van de richtlijn betreffende gelijke behandeling inzake arbeid. Hoewel geen enkel algemeen beginsel van Unierecht op zich discriminatie op grond van zwaarlijvigheid verbiedt, valt zwaarlijvigheid onder het begrip „handicap” wanneer zij onder bepaalde voorwaarden de betrokkene belet volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met andere werknemers aan het beroepsleven deel te nemen.

The court’s decision on Thursday may have implications for employers to make special arrangements to meet the needs of those suffering from the health condition. [Obesity now considered a disability in EU law \(EU observer\)](#) The CJEU has now confirmed that obesity is also a matter for equality law. EU law does not formally prohibit fattism – like other public health issues, this remains within the competence of the member states – but in the first case of

its kind, the CJEU decided that discrimination on the grounds of obesity can fall within the disability strand of the Equal Treatment Directive 2000/78. This was stated in answer to questions arising before a Danish court during a case concerning the weight of a childminder. [Kaltoft – a step \(in the wrong direction?\) towards protection from weight discrimination under EU law](#) (eutopialaw)

CONSUMENTENRECHT

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-449/13 – CA Consumer Finance – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Bescherming van de consument – Consumentenkrediet – Richtlijn 2008/48/EG – Verplichting tot het verstrekken van precontractuele informatie – Verplichting tot het beoordelen van de kredietwaardigheid van de kredietnemer – Bewijslast – Bewijsmiddelen

Hof: Kredietverleners moeten bewijzen dat zij hebben voldaan aan de precontractuele verplichtingen ten aanzien van de informatieplicht en de verplichting tot het beoordelen van de kredietwaardigheid van de kredietnemer. Als de bewijslast bij de kredietnemer zou liggen dan zou afbreuk worden gedaan aan de doeltreffendheid van de rechten die bij richtlijn 2008/48 worden toegekend.

Zie ook: [Burden of proof of fulfilment of pre-contractual information duties on credit provider](#) (European consumer law blog)

ENERGIE

CONCLUSIE A-G KOKOTT – 11 december 2014 – Zaak C-596/13 P – Commissie / Moravia Gas Storage – conclusie

Hogere voorziening – Interne markt voor aardgas – Richtlijn 2003/55/EG en richtlijn 2009/73/EG – Afbakening van de toepassing ratione temporis van beide richtlijnen – Verbod van terugwerkende kracht – Verworven rechtsposities en nog lopende procedures – Onmiddellijke toepassing van nieuwe procedureregels in lopende procedures – Ondergrondse aardgasopslaginstallaties – Tijdelijke uitzondering van de verplichting van aardgasondernemingen om derden toegang tot grote nieuwe aardgasinfrastructuren te verlenen – Besluit van de Commissie waarbij een nationale instantie wordt gelast haar ontheffingsbesluit in te trekken

Hof: Het arrest van het Gerecht in zaak T-465/11 (Globula/Commissie) wordt vernietigd. De zaak wordt terugverwezen naar het Gerecht

EXTERNE BETREKKINGEN (TERRORISME)

ARREST – 17 december 2014 – Zaak T-400/10 – Hamas / Raad – persbericht – arrest

Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Beperkende maatregelen – Bevriezing van tegoeden – Motiveringsplicht – Werking in de tijd van de gevolgen van een nietigverklaring – Beslissing van de bevoegde autoriteit in de zin van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad 2001/931

Gerecht: De door de Raad genomen maatregelen om Hamas op de lijst van terroristische organisaties te laten staan worden om procedurele redenen nietig verklaard. De gevolgen van besluit 2014/483/GBVB en van de uitvoeringsverordening (EU) nr. 790/2014 blijven nog drie maanden in stand.

FINANCIËLE DIENSTEN

CONCLUSIE A-G WATHELET – 18 december 2014 – Zaak C-628/13 – Lafonta – conclusie

Harmonisatie van de wetgevingen – Financiële diensten – Richtlijn 2003/6/EG – Begrip ‚voorwetenschap‘ – ‚Concrete‘ informatie – Richtlijn 2003/124/EG – Potentiële beïnvloeding van de koers van de financiële instrumenten in een bepaalde zin

A-G: Uit artikel 1, punt 1, van richtlijn 2003/6/EG volgt niet dat enkel informatie waaruit met een voldoende mate van waarschijnlijkheid kan worden afgeleid in welke zin de koers van de betrokken financiële instrumenten mogelijkwijs zal worden beïnvloed zodra zij openbaar zal worden gemaakt, concrete informatie in de zin van deze bepalingen kan vormen.

FISCALE BEPALINGEN

ARREST – 11 december 2014 – Zaak C-590/13 – Idexx Laboratories Italia en Idexx Laboratories Italia – arrest

Prejudiciële verwijzing – Indirecte belastingen – Btw – Zesde richtlijn – Artikelen 18 en 22 – Recht op aftrek – Intracommunautaire verwervingen – Verleggingsregeling – Materiële voorwaarden – Formele voorwaarden – Niet-naleving van de formele voorwaarden

Hof: De artikelen 18, lid 1, sub d, en 22 van de Zesde richtlijn (77/388/EEG) bevatten formele voorwaarden voor het recht op aftrek, waarvan niet-naleving niet kan leiden tot verlies van dat recht.

ARREST – 18 december 2014 – Gevoegde zaken C-131/13, C-163/13 en C-164/13 – Schoenimport "Italmoda" Mariano Previti, Turbu.com en Turbu.com Mobile Phone's – Nederlandse zaak – arrest

Prejudiciële verwijzingen – Btw – Zesde richtlijn – Overgangsregeling voor het handelsverkeer tussen de lidstaten – Binnen de Gemeenschap verzonden of vervoerde goederen – Fraude gepleegd in de lidstaat van aankomst – Inaanmerkingneming van de fraude in de lidstaat van verzending – Weigering van het recht op aftrek, vrijstelling of teruggaaf – Ontbreken van bepalingen van nationaal recht

Italmoda handelde in onder andere schoenen, welke in Nederland en Duitsland werden verkregen en vervolgens uitgevoerd naar Italië. Aangezien het een intracommunautaire verwerving betrof, kwam Italmoda in beginsel in aanmerking voor teruggave van de BTW in Nederland. Deze werd echter geweigerd omdat de in Italië verschuldigde BTW werd ontdoken terwijl in Nederland wel aan alle formele vereisten inzake belastingaangifte was voldaan.

Hof: De door de Hoge Raad der Nederlanden in de zaken C-163/13 en C-164/13 gestelde vragen zijn niet-ontvankelijk. Het staat aan de nationale autoriteiten en rechterlijke instanties een belastingplichtige in het kader van een intracommunautaire levering de toepassing te weigeren van het recht op aftrek, vrijstelling of teruggaaf van de belasting over de toegevoegde waarde, ook indien de nationale wet niet voorziet in bepalingen van die strekking, indien aan de hand van objectieve gegevens vast komt te staan dat deze belastingplichtige wist of had moeten weten dat hij met de handeling deelnam aan fraude ter zake van de btw in het kader van een keten van leveringen.

Een belastingplichtige die wist of had moeten weten dat hij met de handeling waarvoor aanspraak op het recht van aftrek, vrijstelling of teruggaaf van de btw wordt gemaakt, deelnam aan fraude ter zake van de btw in het kader van een keten van leveringen, deze rechten kunnen worden geweigerd, ondanks dat de fraude is gepleegd in een andere lidstaat dan de lidstaat waarin aanspraak op deze rechten wordt gemaakt en de belastingplichtige in deze laatste lidstaat heeft voldaan aan de formele voorwaarden die de nationale wet aan deze rechten verbindt.

[Zie ook: Hoge Raad, 8 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BW5378; Hoge Raad, 22 februari 2103, ECLI:NL:HR:2013:BW5440; Hoge Raad, 8 maart 2014, ECLI:NL:HR:2013:BW5410](#)

CONCLUSIE A-G JÄÄSKINEN – 18 december 2014 – Zaak C-357/13 – Drukarnia Multipress – conclusie

Fiscale bepalingen – Richtlijn 2008/7/EG – Artikel 2 – Indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal – Heffing van kapitaalrecht op de inbreng van kapitaal ten gunste van een commanditaire vennootschap op aandelen – Mogelijkheid om een dergelijke vennootschap als kapitaalvennootschap aan te merken – Vrijstellingen – Regeling van toepassing op entiteiten met winstoogetekens die niet als kapitaalvennootschappen worden beschouwd

A-G: Een commanditaire vennootschap op aandelen naar Pools recht waarvan slechts een gedeelte van het kapitaal en van de vennoten kan voldoen aan de gestelde voorwaarden, moet worden beschouwd als een kapitaalvennootschap in de zin van richtlijn 2008/7.

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-87/13 – X – **Nederlandse zaak – arrest**

Belastingwetgeving – Vrijheid van vestiging – Nationale inkomstenbelasting – Verhoogde aftrek voor onderhoudskosten bij in binnenland gelegen monument dat als eigen woning dient – Nederlands onderdaan die beschermd monumentenpand bewoont in België en werkzaam is in Nederland, waar hij onbeperkt belastingplichtig is

X, een Nederlands staatsburger, is sinds 2004 woonachtig in België maar werkzaam in Nederland. Zijn woning in België is een monumentaal kasteel en een eigen woning in de zin van de Nederlandse wet Inkomstenbelasting. X heeft er ingevolge een belastingverdrag tussen België en Nederland voor gekozen belastingplichtige in Nederland te zijn. In Nederland kan een belastingplichtige wiens eigen woning een monument is en die kosten maakt voor onderhoud aan dit monument, deze kosten van de belasting aftrekken. Deze regeling heeft tot doel het beschermen van nationaal cultureel erfgoed. Hiervoor is wel vereist dat het pand ingeschreven staat in de Nederlandse Monumentenwet, wat in casu niet het geval is. Het kasteel staat wel in België geregistreerd als monument en als beschermd dorpsgezicht.

Hof: Artikel 49 VWEU verzet zich niet tegen een wettelijke regeling van een lidstaat die, teneinde het nationaal cultuurhistorisch erfgoed te beschermen, de aftrek van de kosten van monumentenpanden enkel mogelijk maakt voor eigenaren van monumenten die op zijn grondgebied zijn gelegen, voor zover deze mogelijkheid openstaat voor eigenaren van monumenten die, ondanks het feit dat zij op het grondgebied van een andere lidstaat zijn gelegen, verband kunnen houden met het cultuurhistorisch erfgoed van eerstbedoelde lidstaat.

Zie ook: [Hoge Raad, 1 februari 2014, ECLI:NL:HR:2013:BW8359](#)

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-133/13 – Q – **Nederlandse zaak – arrest**

Prejudiciële verwijzing – Vrij verkeer van kapitaal – Belastingwetgeving – Schenkbelasting – Vrijstelling ten aanzien van een ‚landgoed‘ – Geen vrijstelling ten aanzien van een landgoed dat op het grondgebied van een andere lidstaat is gelegen

De Raad van State heeft prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de belastingvrijstelling voor landgoederen op grond van de Natuurschoonwet. Aanleiding hiervoor is het besluit van de staatssecretarissen van Financiën en Economische Zaken om het landgoed 'The Bean House' niet aan te merken als landgoed, omdat het in Groot-Brittannië ligt en niet in Nederland. De Nederlandse eigenares had om de status als landgoed gevraagd, omdat zij gebruik wil maken van de daaraan verbonden vrijstelling van schenk- en erfbelasting.

Hof: Artikel 63 VWEU verzet zich niet tegen een wettelijke regeling van een lidstaat krachtens welke een vrijstelling van schenkbelasting ter zake van bepaalde landgoederen die zijn beschermd omdat zij behoren tot het nationaal cultuurhistorisch erfgoed, is beperkt tot die landgoederen die op het grondgebied van die lidstaat zijn gelegen, voor zover deze vrijstelling niet is uitgesloten ten aanzien van landgoederen die, ondanks het feit dat zij op het grondgebied van een andere lidstaat zijn gelegen, verband kunnen houden met het cultuurhistorisch erfgoed van eerstbedoelde lidstaat.

Zie ook: [Raad van State, 13 maart 2014, ECLI:NL:RVS:2013:BZ4004](#)

INSTITUTIONEEL RECHT

ARREST – 9 december 2014 – Zaak C-261/13 P – Schönberger / Parlement – Grote Kamer – arrest

Hogere voorziening – Tot het Parlement gericht verzoekschrift – Besluit om het verzoekschrift terzijde te leggen – Beroep tot nietigverklaring – Begrip ,aanvechtbare handeling

Hof: De hogere voorziening wordt afgewezen.

It remains to be seen if the judgment in the case C-261/13 P Schönberger v Parliament somehow changes the approach of the Petitions Committee and of the Parliament in general when dealing with petitions and their admissibility. One thing is certain though, the Court could be more clear and thorough in its assessment of fundamental rights and the subjection of their exercise by the EU institutions to judicial review. [Case C-261/13 P Schönberger v Parliament: Petitioners behold](#) (European law blog)

ADVIES – 18 december 2014 – Advies 2/13 over de toetreding van de EU tot het EVRM – persbericht – advies

Advies krachtens artikel 218, lid 11, VWEU – Ontwerp van internationale overeenkomst – Toetreding van de Europese Unie tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden – Verenigbaarheid van dit ontwerp met het VEU en het VWEU

Het Hof geeft advies over het ontwerpakkoord inzake toetreding van de Europese Unie tot het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden.

Hof: De overeenkomst inzake toetreding van de Europese Unie tot het EVRM is niet verenigbaar met artikel 6, lid 2, VEU en evenmin met protocol (nr. 8) betreffende artikel 6, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie inzake de toetreding van de Unie tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Effectively what we have in this Opinion 2/13 is a claim by the Court of Justice that it is Master of the Treaties and a declaration that it will refuse to recognise the lawfulness of any agreement among the Member States which might be threaten to displace the Court of Justice as the apex Court for the European Union. [The CJEU as Humpty Dumpty](#) (Eutopialaw)

Zie ook:

- [EU-Hof wijst ontwerpverdrag toetreding EU tot EVRM af](#) (ECER nieuwsbericht)
- [CJEU Rules: Draft Agreement on EU Accession to ECHR Incompatible with EU Law](#) (european courts blog)
- [CJEU Opinion 2/13 – Three Mitigating Circumstances](#) (verfassungsblog)
- [Toetreden tot het EVRM niettegenstaande Opinie 2/13](#) (Publiekrecht & politiek)
- [Thou shalt have no other courts before me](#) (verfassungsblog)
- [Court of Justice of the European Union finds Draft Agreement on EU Accession to ECHR is Incompatible with EU Law](#) (cjcj)
- [EU judges oppose accession of EU to ECHR](#) (UK human rights blog)
- [Adhésion de l'UE à la Convention européenne des droits de l'homme : La CJUE se lance dans le protectionnisme](#) (libertés chéries)
- [CJEU Rules: Draft Agreement on EU Accession to ECHR Incompatible with EU Law](#) (Echr blog)
- [Oops! We did it again – the CJEU's Opinion on EU Accession to the ECHR](#) (Verfassungsblog)
- [Court crushes EU plan to join human rights convention](#) (EU observer)
- [POMFR: The EU Accession to the ECHR](#) (European law blog)
- [Die EU als Mitglied der Menschenrechts-Konvention](#) (Verfassungsblog)
- [Mehr Offenheit wagen! Eine kritische Annäherung an das Gutachten des EuGH zum EMRK-Beitritt](#) (Verfassungsblog)

- [Opinion 2/13 on Accession of the EU to the ECHR – Luxembourg has spoken \(eutopialaw\)](#)
- [The CJEU and the EU's accession to the ECHR: a clear and present danger to human rights protection \(EU law analysis\)](#)

ECER organiseert over deze ontwikkeling een seminar op 20 januari a.s. Meer hierover in de [Kalender](#).

INTELLECTUELE EIGENDOM

CONCLUSIE A-G CRUZ VILLALÓN – 4 december 2014 – Zaak C-516/13 – Dimensione Direct Sales en Labianca – conclusie

Auteursrecht – Richtlijn 2001/29/EG – Distributierecht – Artikel 4, lid 1 – Begrip ‚distributie onder het publiek‘, door verkoop of anderszins, van het origineel van een werk of een kopie daarvan – Aanbod tot sluiting van een overeenkomst – Website waarop reproducties van beschermde meubelen te koop worden aangeboden zonder toestemming van de houder van het exclusieve distributierecht – Invitatio ad offerendum – Reclame

A-G: Het distributierecht op grond van artikel 4, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG houdt in dat de houder van het auteursrecht op het origineel of de kopieën van een beschermd werk eenieder kan verbieden om dat origineel of die kopieën zonder zijn instemming te koop aan te bieden, ook indien het betreffende aanbod niet tot koop leidt, voor zover een dergelijk aanbod gedaan wordt met de uitdrukkelijke bedoeling om koopovereenkomsten te sluiten of op andere wijze een eigendomsoverdracht te bewerkstelligen.

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-364/13 – International Stem Cell Corporation – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 98/44/EG– Artikel 6, lid 2, sub c – Rechtsbescherming van biotechnologische uitvindingen – Stimulering van oöcyten door parthenogenese – Productie van menselijke embryonale stamcellen – Octrooieerbaarheid – Uitsluiting van ‚gebruik van menselijke embryo’s voor industriële of commerciële doeleinden‘ – Begrippen ‚menselijk embryo‘ en ‚organismen die het proces van ontwikkeling tot een mens in gang zetten‘

Na de zaak Brüstle wordt het Hof opnieuw gevraagd zich te buigen over de betekenis van „menselijke embryo’s” in de zin van richtlijn 98/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 1998 betreffende de rechtsbescherming van biotechnologische uitvindingen. In de zaak Brüstle antwoordde het Hof bevestigend op de vraag of “onbevruichte menselijke eicellen, die worden gestimuleerd tot deling en verdere ontwikkeling middels parthenogenese” onder de term „menselijk embryo’s” vallen. Een Engelse rechter wenst thans te vernemen of de Brüstle-uitspraak ook op die parthenogenetisch geactiveerde onbevruichte menselijke eicellen van toepassing is „die anders dan bevruchte eicellen enkel pluripotente cellen bevatten en zich niet kunnen ontwikkelen tot menselijke wezens”.

Hof: Een onbevruichte menselijke eicel die door parthenogenese is gestimuleerd zich te verdelen en zich te ontwikkelen, is geen „menselijk embryo” indien zij, gelet op de huidige kennis van de wetenschap, als zodanig niet het inherente vermogen bezit zich te ontwikkelen tot een mens. Het is aan het verwijzende gerecht na te gaan of dat het geval is. Het gebruik hiervan is dus octrooieerbaar.

Ever since scientists came upon the idea of using embryonic stem cells for therapeutic purposes there has been a something of an ethical furore around the topic. So the pressure has been on to find alternatives. Parthenotes – products of unfertilised egg division – have been proposed as candidates. However even research using parthenotes may fall foul of the law’s protection of ‘human dignity’. [EU Court gives the go ahead on certain stem cells – Olivia Hart \(UK human rights blog\)](#)

Zie ook:

- [The CJEU clarifies when stem cells can be patented in Europe \(EU law analysis\)](#)
- [Onbevruichte menselijke eicel valt niet onder embryo-begrip \(IE-forum\)](#)
- [Zellhaufen, Embryo, Mensch? Die jüngste Entscheidung des EuGH zu Stammzell-Patenten \(verfassungsblog\)](#)

- [Case C-364/13 – Patentability of embryonic stem cells and parthenotes: Inherently Uncertain?](#) (eutopia)law)

ARREST – 11 december 2014 – Zaak T-235/12 – CEDC International / OHMI - Underberg (Forme d'un brin d'herbe dans une bouteille) – arrest

Gemeenschapsmerk – Oppositieprocedure – Aanvraag voor driedimensionaal gemeenschapsmerk – Vorm van een grashalm in een fles – Ouder nationaal driedimensionaal merk – Normaal gebruik van het oudere merk – Artikel 75 en artikel 76, leden 1 en 2, van verordening (EG) nr. 207/2009 – Bewijs dat voor het eerst voor de kamer van beroep wordt overgelegd – Beoordelingsvrijheid die is toegekend bij artikel 76, lid 2, van verordening nr. 207/2009 – Motiveringsplicht

Gerecht: De beslissing van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (merken, tekeningen en modellen) (BHIM) van 26 maart 2012 (zaak R 2506/2010-4) wordt vernietigd.

Zie ook: [Foto's van grashalm-wodka-fles van vier invalshoeken](#) (IE-forum)

ARREST – 9 december 2014 – Zaak T-278/12 – Inter-Union Technohandel / OHMI - Gumersport Mediterranea de Distribuciones (PROFLEX) – arrest

Gemeenschapsmerk – Oppositieprocedure – Aanvraag voor het gemeenschapsbeeldmerk ‚PROFLEX‘ – Ouder nationaal woordmerk ‚PROFEX‘ – Normaal gebruik van het oudere merk – Artikel 42, leden 2 en 3, van verordening (EG) nr. 207/2009

Gerecht: De beslissing van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (merken, tekeningen en modellen) (BHIM) van 27 maart 2012 (zaak R 413/2011-2) wordt vernietigd.

ARREST – 9 december 2014 – Zaak T-307/13 – Capella / OHMI - Oribay Mirror Buttons (ORIBAY) – arrest

Gemeenschapsmerk – Vervalprocedure – Gemeenschapsbeeldmerk ORIBAY ORIGINAL Buttons for Automotive Industry – Ontvankelijkheid van de vordering tot vervallenverklaring

Gerecht: De beslissing van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (merken, tekeningen en modellen) (BHIM) van 22 maart 2013 (zaak R 164/2012-4) wordt vernietigd.

ARREST – 11 december 2014 – Zaak T-480/12 – Coca-Cola / OHMI - Mitico (Master) – arrest

Gemeenschapsmerk – Oppositieprocedure – Aanvraag voor gemeenschapsbeeldmerk Master – Oudere gemeenschapsbeeldmerken Coca-Cola en ouder nationaal beeldmerk C – Relatieve weigeringsgrond – Artikel 8, lid 5, van verordening (EG) nr. 207/2009 – Overeenstemmende tekens – Bewijzen van het commerciële gebruik van het aangevraagde merk

Gerecht: De beslissing van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (merken, tekeningen en modellen) (BHIM) van 29 augustus 2012 (zaak R 2156/2011-2) wordt vernietigd.

JUSTITIËLE SAMENWERKING IN BURGERLIJKE ZAKEN

ARREST – 4 december 2014 – Zaak C-295/13 – H – arrest

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Bevoegdheid van de gerechten van de lidstaat waar de insolventieprocedure is ingeleid om kennis te nemen van een vordering uit de insolventie tegen een verweerder die in een derde staat woont – Vordering tegen de beheerder van een vennootschap strekkende tot vergoeding van betalingen gedaan na het intreden van de insolventie van die vennootschap of nadat is vastgesteld dat deze een te hoge schuldenlast heeft

A-G: De gerechten van de lidstaat op het grondgebied waarvan een insolventieprocedure voor het vermogen van een vennootschap is ingeleid, zijn bevoegd om kennis te nemen van

een vordering ter vergoeding van betalingen die zijn gedaan nadat de onderneming insolvent is geworden of nadat is vastgesteld dat deze een te hoge schuldenlast had. De gerechten van de lidstaat op het grondgebied waarvan een insolventieprocedure voor het vermogen van een vennootschap is ingeleid, zijn bevoegd om kennis te nemen van een vordering ter vergoeding van betalingen die zijn gedaan nadat de onderneming insolvent is geworden of nadat is vastgesteld dat deze een te hoge schuldenlast had, wanneer die beheerder zijn woonplaats niet in een andere lidstaat heeft maar, in een staat die verdragsstaat is bij het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken van 30 oktober 2007, waarvan de sluiting is goedgekeurd namens de Gemeenschap bij besluit 2009/430/EG van de Raad van 27 november 2008.

CONCLUSIE A-G WATHELET – 4 december 2014 – Zaak C-536/13 – Gazprom – Grote Kamer – conclusie

Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 44/2001 – ‘Anti-suit injunction’ van scheidsrecht met zetel in lidstaat – Verbod om procedure aanhangig te maken bij gerecht van andere lidstaat – Bevel om in gerechtelijke procedure geformuleerde vorderingen te beperken – bevoegdheid van gerecht van andere lidstaat om erkenning van scheidsrechterlijke uitspraak te weigeren – Zelfstandige beslissing van gerecht met betrekking tot eigen bevoegdheid ten aanzien van geschil dat onder toepassingsgebied van verordening (EG) nr. 44/2001 valt – Waarborging van voorrang van Unierecht en van doeltreffendheid van verordening (EG) nr. 44/2001

A-G: Verordening (EG) nr. 44/2001 verplicht een gerecht van een lidstaat niet om de erkenning en tenuitvoerlegging van een door een scheidsgerecht uitgevaardigde „anti-suit injunction” te weigeren.

Het feit dat een scheidsrechterlijke uitspraak een „anti-suit injunction” als in het hoofdgeding bevat, volstaat niet om de erkenning en tenuitvoerlegging van die uitspraak op grond van artikel V, lid 2, sub b, van het Verdrag van New York van 1958 te weigeren.

[Zie ook: Gazprom, arbitral Antisuit Injunctions and the Judgments Regulation: Wathelet AG gets one or two things off his chest \(GAVL blog\)](#)

CONCLUSIE A-G JÄÄSKINEN – 11 december 2014 – Zaak C-352/13 – CDC – persbericht – conclusie

Justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken – Verordening (EG) nr. 44/2001 – Bijzondere bevoegdheden – Vordering tot informatieverstrekking en schadevergoeding tegen in verschillende lidstaten gevestigde vennootschappen die op verschillende plaatsen en tijdstippen hebben deelgenomen aan een met artikel 81 EG (artikel 101 VWEU) en artikel 53 EER-Overeenkomst strijdig verklaarde mededingingsregeling – Artikel 6, punt 1 – Bevoegdheid in geval van pluraliteit van verweerders – Gevaar van onverenigbare beslissingen – Afstand van instantie ten aanzien van de enige verweerder met woonplaats in de lidstaat van aangezocht gerecht – Behoud van bevoegdheid – Rechtsmisbruik – Artikel 5, punt 3 – Bevoegdheid ten aanzien van verbintenissen uit onrechtmatige daad – Begrip ‘plaats waar schadebrengend feit zich heeft voorgedaan’ – Mogelijke bevoegdheid ten aanzien van alle medeverweerders en voor alle gestelde schade op grond van elke plaats op het grondgebied van de lidstaten waar kartelafspraken zijn gemaakt en uitgevoerd – Artikel 23 – Forumkeuzebedingen – Arbitragebedingen – Invloed van beginsel van volle werking van Unierechtelijk kartelverbod

A-G: Een schadeclaim in het kader van een ongeoorloofd kartel kan worden ingediend bij het gerecht waar een van de deelnemers aan het kartel is gevestigd. Indien het kartel zich uitstrekt over meerdere lidstaten is gelijktijdige behandeling en berechting van de vorderingen doelmatig teneinde te vermijden dat bij afzonderlijke berechting onverenigbare uitspraken worden gegeven. Het feit dat de rechtsvordering tegen de enige medeverweerder met woonplaats in het rechtsgebied van het aangezochte gerecht is ingetrokken, heeft geen gevolgen voor de toepassing van deze bepaling, mits deze intrekking, ten eerste, heeft plaatsgevonden na het tijdstip waarop de zaak geldig bij het gerecht is aangebracht en, ten tweede, niet samenhangt met een bindende schikking die de verzoeker en voornoemde verweerder vóór dat tijdstip hebben getroffen doch hebben verzwegen met als enige doel een van de andere verweerders te onttrekken aan de bevoegdheid van de rechter van de lidstaat waar hij zijn woonplaats heeft.

This case could turn out to have quite a wide relevance for a large part of commercial practice. Or not: that depends on how far the ECJ itself will decide to entertain it. [The use of anchor defendants in follow-up competition law cases \(gavl blog\)](#)

CONCLUSIE A-G BOT – 9 december 2014 – Gevoegde zaken C-226/13, C-245/13, C-247/13 en C-578/13 – Fahnenbrock, Priestoph e.a., Reznicek en Kickler e.a – conclusie

Verordening (EG) nr. 1393/2007– Betekening of kennisgeving van stukken – Begrip „burgerlijke en handelszaak” – Vorderingen van houders van Griekse obligaties tegen de Griekse Staat tot nakoming en schadevergoeding ten gevolge van de afwaardering van deze obligaties zonder hun toestemming

A-G: Onder het begrip „burgerlijke en handelszaken” in de zin van artikel 1, lid 1, van verordening (EG) nr. 1393/2007 kan geen vordering worden verstaan waarmee een particuliere houder van door een lidstaat uitgegeven obligaties deze staat aansprakelijk stelt ter zake van de omwisseling van deze obligaties tegen obligaties van een lagere waarde, die aan deze particuliere houder is opgelegd door een wet van de nationale wetgever waarbij de op de obligaties toepasselijke voorwaarden eenzijdig en retroactief zijn gewijzigd door de opnemingsdaar in van een collective action clause, op basis waarvan een meerderheid van de houders van die obligaties de minderheid kan dwingen tot een dergelijke omwisseling.

ARREST – 18 december 2014 – Gevoegde zaken C-400/13 en C-408/13 – Sanders en Huber– arrest

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening nr. 4/2009 – Artikel 3 – Bevoegdheid om uitspraak te doen op een vordering inzake onderhoudsverplichtingen jegens een persoon die in een andere lidstaat woont – Nationale regeling waarbij in een bevoegdheidsconcentratie wordt voor

Hof: Artikel 3, sub b, van verordening (EG) nr. 4/2009 verzet zich tegen een nationale regeling op grond waarvan de rechterlijke bevoegdheden inzake grensoverschrijdende onderhoudsverplichtingen worden geconcentreerd bij de rechter in eerste aanleg die bevoegd is voor de vestigingsplaats van de appelrechter, tenzij deze regel bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstelling van een goede rechtsbedeling en de belangen van de onderhoudsgerechtigden behartigt, alsook de daadwerkelijke invordering van uitkeringen tot levensonderhoud vergemakkelijkt. Het staat aan de verwijzende rechters dit na te gaan.

LANDBOUW

ARREST – 11 december 2014 – Zaak C-128/13 – Cruz & Companhia – arrest

Prejudiciële verwijzing – Landbouw – Verordening (EEG) nr. 3665/87 – Artikelen 4, lid 1, en 13 – Verordening (EEG) nr. 2220/85 – Artikel 19, lid 1, sub a – Restituties bij uitvoer – Voorschot op de restitutie – Voorwaarden voor de vrijgave van de zekerheid die is gesteld om terugbetaling van het voorschot te verzekeren

Hof: De zekerheid die een exporteur heeft gesteld, tot terugbetaling van een door hem ontvangen voorschot op uitvoerrestituties, mag niet geacht worden te zijn vervallen indien niet aan de voorwaarden voor toekenning van de restitutie is voldaan, ook niet als de exporteur wel aan twee van de voorwaarden heeft voldaan (overleggen documenten van aanvaarding van de uitvoer en bewijs van het binnen 60 dagen verlaten van EU-grondgebied van de producten).

MILIEU

CONCLUSIE A-G KOKOTT – 11 december 2014 – Zaak C-43/14 – ŠKO–ENERGO – conclusie

Klimaatbescherming – Regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie – Methode van toewijzing van emissierechten – Kosteloze toewijzing van emissierechten – Schenkbelasting op kosteloze toewijzing – Elektriciteitsproductie

A-G: Het is onverenigbaar met het beginsel van kosteloze toewijzing van emissierechten in de zin van artikel 10 van richtlijn 2003/87/EG, de toewijzing te onderwerpen aan schenkbelasting. Het is onverenigbaar met artikel 9 van richtlijn 2003/87, de toewijzing van emissierechten te onderwerpen aan schenkbelasting indien de heffing daarvan niet is genoemd in het nationale toewijzingsplan.

CONCLUSIE A-G WATHELET – 11 december 2014 – Zaak C-320/13 – Commissie / Polen – Grote Kamer – persbericht – conclusie

Niet-nakoming – Artikel 258 VWEU – Bevordering van het gebruik van hernieuwbare energie – Richtlijn 2009/28/EG – Artikel 260, lid 3, VWEU – Geen omzetting en/of geen mededeling van de omzettingsmaatregelen – Dwangsom

A-G: Polen is zijn verplichting tot omzetting van de richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen niet nagekomen. Omdat Polen tot op de datum van het onderzoek van de feiten in zijn niet-nakoming heeft volhard, moet deze lidstaat worden veroordeeld tot een dagelijkse dwangsom van 61.380,00 EUR vanaf de datum van uitspraak van het arrest van het Hof. Het is voor het eerst dat de Commissie deze procedure, die haar geboden wordt door het Verdrag van Lissabon is gestart.

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-351/13 – SETAR – arrest

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 2008/98/EG – Artikel 15 – Beheer van afvalstoffen – Mogelijkheid voor de producent van afvalstoffen om deze zelf te verwerken – Nationale omzettingwet die is vastgesteld, maar nog niet in werking is getreden – Verstrijken van de omzettingstermijn – Rechtstreekse werking

Hof: Het Unierecht en richtlijn 2008/98/EG staan in de weg aan een nationale wettelijke regeling waarbij een bepaling van die richtlijn in nationaal recht wordt omgezet, maar waarvan de inwerkingtreding afhankelijk wordt gesteld van de vaststelling van een latere nationale handeling, indien deze inwerkingtreding plaatsvindt na het verstrijken van de in die richtlijn gestelde omzettingstermijn.

Artikel 15, lid 1, van richtlijn 2008/98, gelezen in samenhang met de artikelen 4 en 13 ervan, staat niet in de weg aan een nationale wettelijke regeling die niet voorziet in de mogelijkheid voor een afvalproducent om zijn afvalstoffen zelf te verwijderen teneinde te worden vrijgesteld van betaling van een gemeentelijke heffing op afvalverwijdering, voor zover deze heffing in overeenstemming is met de vereisten van het evenredigheidsbeginsel.

PERSOONSGEGEVENS

ARREST – 11 december 2014 – Zaak C-212/13 – Ryneš – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 95/46/EG – Bescherming van natuurlijke personen – Verwerking van persoonsgegevens – Begrip van ‚activiteiten die met uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke doeleinden worden verricht‘

De heer Rynes heeft onder de daklijst van zijn huis een bewakingscamera opgehangen die niet alleen zijn huis filmde, maar ook de openbare weg en het tegenover gelegen huis. De vraag is of een dergelijke situatie valt onder richtlijn 95/46/EG.

Hof: De richtlijn betreffende de bescherming van persoonsgegevens is van toepassing op video-opnames die worden gemaakt met behulp van een bewakingscamera die door een persoon aan zijn huis is bevestigd en op de openbare weg is gericht. De richtlijn laat het echter toe rekening te houden met het gerechtvaardigde belang van deze persoon tot bescherming van zijn eigendom, zijn gezondheid en zijn leven, alsook ook die van zijn familie.

Importantly, the Court adds that the national court, when assessing the data processing, should take into account legitimate interests pursued by the data controller (in casu, Mr Ryneš) in protecting the property, health and life of his family and himself. Thus, it is up to the national court to balance the interests of the parties within the legal framework set out by the Data Protection Directive. An interesting example of both Europeanisation and constitutionalisation of private legal relationships. [European scrutiny of data processing by natural persons](#) (European consumer law blog)

SOCIALE ZEKERHEID

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-523/13 – Larcher – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Artikel 45 VWEU – Artikel 3, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1408/71 – Ouderdomsuitkeringen – Discriminatieverbod – Werknemer die in een lidstaat voorafgaand aan zijn pensioen onder een stelsel van deeltijdarbeid voor oudere werknemers viel – Inaanmerkingneming voor het ontstaan van het recht op ouderdomspensioen in een andere lidstaat

Hof: Het beginsel van gelijke behandeling verzet zich tegen een bepaling van een lidstaat op grond waarvan voor de toekenning van een ouderdomspensioen na deeltijdarbeid voor oudere werknemers is vereist dat de deeltijdarbeid voor oudere werknemers uitsluitend overeenkomstig de nationale bepalingen van die lidstaat is verricht.

Voor de erkenning in een lidstaat van deeltijdarbeid voor oudere werknemers die is verricht overeenkomstig de wettelijke regeling van een andere lidstaat, moeten de toepassingsvoorwaarden van de stelsels van deeltijdarbeid voor oudere werknemers van die twee lidstaten worden vergeleken, om geval per geval te bepalen of de vastgestelde verschillen afbreuk kunnen doen aan de verwezenlijking van de legitieme doelstellingen die eerstgenoemde lidstaat nastreeft met de betrokken wettelijke regeling.

STAATSTEUN

ARREST – 3 december 2014 – Zaak T-57/11 – Castelnou Energía / Commissie – persbericht – arrest

Staatssteun – Elektriciteit – Compensatie van bijkomende productiekosten – Openbare dienstverplichting om bepaalde volumes stroom met behulp van steenkool uit eigen land te produceren – Systeem van de voorkeurslevering op afroep – Besluit van geen bezwaar – Besluit waarbij de steun verenigbaar met de interne markt wordt verklaard – Beroep tot nietigverklaring – Individueel geraakt – Merkbare aantasting van de concurrentiepositie – Ontvankelijkheid – Geen inleiding van de formele onderzoeksprocedure – Ernstige problemen – Dienst van algemeen economisch belang – Zekerheid van de elektriciteitsvoorziening – Artikel 11, lid 4, van richtlijn 2003/54/EG – Vrij verkeer van goederen – Milieubescherming – Richtlijn 2003/87/EG

Gerecht: Steun aan Spaanse steenkoolinstallaties met als doelstelling de elektriciteitsvoorziening te waarborgen is in overeenstemming met de EU-staatsteunregels. Als de Commissie een steunmaatregel dat niet milieubescherming als doelstelling heeft beoordeelt, dan is niet vereist dat de Commissie daarbij ook de regels inzake milieubescherming in aanmerking neemt. Het beroep wordt verworpen.

ARREST – 9 december 2014 – Zaak T-140/13 – Netherlands Maritime Technology Association / Commissie – **Nederlandse zaak – arrest**

State aid — Spanish scheme of early depreciation of certain assets acquired through financial leasing — Decision finding no State aid — Formal investigation procedure not initiated — Serious difficulties — Circumstances and length of the preliminary examination — Insufficient and incomplete examination

Gerecht: verwerpt de door de Netherlands Maritime Technology Association gevorderde nietigverklaring van een besluit van de Europese Commissie, waarbij wordt geconcludeerd dat een Spaanse regeling voor steun aan de scheepsbouwsector (vervroegde afschrijving van de aanschaffingsprijs van bepaalde activa die via een financiële leasing zijn verkregen) geen staatssteun vormt. Volgens de Nederlandse vereniging was het vooronderzoek van de Commissie ontoereikend en onvolledig.

VERBLIJFSRECHT

(ASIEL)

ARREST – 2 december 2014 – Gevoegde zaken C-148/13, C-149/13 en C-150/13 – A, B en C – Grote Kamer – Nederlandse zaak – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Richtlijn 2004/83/EG – Minimumnormen voor de erkenning als vluchteling of als persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt – Artikel 4 – Beoordeling van feiten en omstandigheden – Wijze van beoordeling – Aanvaarding van bepaald bewijsmateriaal – Omvang van de bevoegdheden van de bevoegde nationale autoriteiten – Vrees voor vervolging wegens seksuele gerichtheid – Verschillen tussen enerzijds de grenzen aan het onderzoek van de verklaringen over en van het bewijsmateriaal voor de gestelde seksuele gerichtheid van een asielzoeker en anderzijds de grenzen die gelden voor het onderzoek van die elementen in verband met andere gronden voor vervolging – Richtlijn 2005/85/EG – Minimumnormen voor de procedure voor toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus in de lidstaten – Artikel 13 – Voorwaarden waaraan het persoonlijke onderhoud moet voldoen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 1 – Menselijke waardigheid – Artikel 7 – Eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven

A, B en C hebben in Nederland asiel gevraagd, waarbij zij zich beriepen op hun vermeende homoseksuele gerichtheid als grond van vervolging in hun land van herkomst. De Raad van State vraagt het Hof welke grenzen het EU-recht stelt aan de wijze waarop de geloofwaardigheid van iemands gestelde seksuele gerichtheid kan worden beoordeeld.

Hof: Beoordeling van de door een asielzoeker gestelde seksuele gerichtheid louter op basis van stereotype opvattingen over homoseksuelen is niet toegestaan. Artikel 4 van richtlijn 2004/83, gelezen in het licht van artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, verzet zich ertegen dat de bevoegde nationale autoriteiten in het kader van dat onderzoek een asielzoeker gedetailleerd ondervragen over de wijze waarop hij praktisch invulling geeft aan zijn seksuele gerichtheid.

Artikel 4 van richtlijn 2004/83, gelezen in het licht van artikel 1 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, verzet zich ertegen dat die autoriteiten in het kader van dat onderzoek bewijsmateriaal aanvaarden als het demonstratief verrichten van homoseksuele handelingen door de betrokken asielzoeker, het ondergaan van „tests” om zijn homoseksualiteit te bewijzen of het overleggen van video-opnamen van dergelijke handelingen.

Artikel 4, lid 3, van richtlijn 2004/83 en artikel 13, lid 3, sub a, van richtlijn 2005/85 verzetten zich ertegen dat de bevoegde nationale autoriteiten in het kader van dat onderzoek tot de slotsom komen dat de verklaringen van de betrokken asielzoeker niet geloofwaardig zijn louter omdat deze zijn gestelde seksuele gerichtheid niet had aangevoerd bij de eerste gelegenheid die hem werd geboden om de vervolgingsgronden toe te lichten.

If the European Court of Human Rights begins to grapple with these points, it may be able to grasp the fact that there are no more 'real' homosexuals than there are 'fakes'. Rather, there are just individuals who sometimes have sexual relationships with other individuals of the same sex and, because such individuals are living in countries where these sexual relationships may result in persecution and death, they often attempt to maintain discretion and secrecy for reasons of personal safety and security. [Court of Justice of the European Union judgment on 'gay asylum seekers' will have implication for the European Court of Human Rights](#) (European courts blog)

Zie ook:

- Verwijzingsuitspraken 20 maart 2013 met zaaknummers [201208550/1/T1](#) (Gambia), [201210441/1/T1](#) (Afghanistan) en [201110141/1/T1](#) (Oeganda)
- Het Hof verduidelijkt de wijze waarop de nationale autoriteiten de geloofwaardigheid van de homoseksuele gerichtheid van asielzoekers mogen beoordelen (persbericht curia)
- Toets naar geaardheid asielzoekers mag niet te intiem worden. (www.nu.nl)
- [Uitspraak Hof van Justitie in Luxemburg over beoordeling seksuele gerichtheid vreemdelingen](#) (persbericht Raad van State)
- [Beoordeling geloofwaardigheid homoseksuele asielzoekers](#) (ECER nieuwsbericht)

- [Stop Filming and Start Listening – a judicial black list for gay asylum claims](#) (European law blog)
- [Geloofwaardigheid homo asielzoekers](#) (NJB blog)

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-542/13 – M'Bodj – Grote Kamer – arrest

Prejudiciële verwijzing – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 19, lid 2 – Richtlijn 2004/83/EG – Minimumnormen voor erkenning als vluchteling of als persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt – Persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt – Artikel 15, sub b – Foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst – Artikel 3 – Gunstiger normen – Verzoeker die aan een ernstige ziekte lijdt – Ontbreken van een adequate behandeling in het land van herkomst – Artikel 28 – Sociale voorzieningen – Artikel 29 – Gezondheidszorg

Het Belgische Grondwettelijk Hof stelt een vraag over richtlijn 2004/83 in verband met de minimumnormen voor asielzoekers. Naar Belgisch recht hebben erkende vluchtelingen recht op uitkeringen voor gehandicapten. Die uitkering wordt echter niet gegeven aan Mohamed M'Bodj, Mauritaans onderdaan, omdat hij enkel op medische gronden vluchtelingenstatus geniet.

Hof: Uit de artikelen 28 en 29 van richtlijn 2004/83/EG volgt dat een lidstaat niet verplicht is de in die artikelen bedoelde sociale voorzieningen en gezondheidszorg toe te kennen aan een derdelander die gemachtigd is tot verblijf op het grondgebied van die lidstaat krachtens een nationale wettelijke regeling als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, die bepaalt dat een machtiging tot verblijf in die lidstaat wordt verleend aan de vreemdeling die lijdt aan een ziekte die een reëel risico inhoudt voor zijn leven of fysieke integriteit of een reëel risico op een onmenselijke of vernederende behandeling, wanneer er geen adequate behandeling is in het land van herkomst van die vreemdeling of in het derde land waar hij voordien verbleef, zonder dat hem in dat land opzettelijk medische zorg wordt geweigerd.

Zie ook: [Could EU law save Paddington Bear? The CJEU develops a new type of protection](#) (EU law analysis)

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-562/13 – Abdida – Grote Kamer – arrest

Prejudiciële verwijzing – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikelen 19, lid 2, en 47 – Richtlijn 2004/83/EG – Minimumnormen voor erkenning als vluchteling of als persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt – Persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt – Artikel 15, sub b – Foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst – Artikel 3 – Gunstiger normen – Verzoeker die aan een ernstige ziekte lijdt – Ontbreken van een adequate behandeling in het land van herkomst – Richtlijn 2008/115/EG – Terugkeer van illegaal verblijvende derdelanders – Artikel 13 – Beroep in rechte met schorsende werking – Artikel 14 – Waarborgen in afwachting van terugkeer – Elementaire levensbehoeften

Abdida is Nigeriaan Hij heeft een verzoek ingediend voor verblijf op medische gronden. De vreemdelingendienst heeft echter geoordeeld dat hij ook in zijn land van herkomst kan worden behandeld voor Aids. Tijdens de beroepsprocedure tegen deze beslissing geniet hij enkel recht op dringende medische hulp. Vraag is of de Belgische wetgeving moet voorzien in een opschortende beroepsprocedure, tijdens dewelke ook een financiële bijstand moet worden gegeven.

Hof: De artikelen 5 en 13 van richtlijn 2008/115/EG, gelezen in het licht van de artikelen 19, lid 2, en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en artikel 14, lid 1, sub b, van die richtlijn moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale wettelijke regeling:

- die geen schorsende werking toekent aan een beroep dat wordt ingesteld tegen een besluit waarbij een derdelander die aan een ernstige ziekte lijdt, wordt gelast het grondgebied van een lidstaat te verlaten, wanneer de uitvoering van dat besluit voor die derdelander een ernstig risico inhoudt dat zijn gezondheidstoestand op ernstige en onomkeerbare wijze verslechtert, en
- die niet bepaalt dat in de mate van het mogelijke wordt voorzien in de elementaire levensbehoeften van die derdelander teneinde te verzekeren dat de dringende medische zorg en de essentiële behandeling van ziekte daadwerkelijk worden verstrekt tijdens de

periode waarin die lidstaat als gevolg van het instellen van dat beroep verplicht is de verwijdering van die derdelander uit te stellen.

(REGULIER)

ARREST – 11 december 2014 – Zaak C-249/13 – Boudjlida – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Visa, asiel, immigratie en andere beleidsterreinen die verband houden met het vrije verkeer van personen – Richtlijn 2008/115/EG – Terugkeer van illegaal verblijvende derdelanders – Beginsel van eerbiediging van de rechten van verdediging – Recht van een illegaal verblijvende derdelander om te worden gehoord voordat een besluit wordt vastgesteld dat zijn belangen kan schaden – Terugkeerbesluit – Recht om voorafgaand aan de vaststelling van het terugkeerbesluit te worden gehoord – Inhoud van dat recht

Hof: Het hof zet in dit overzichtsarrest uiteen met welke waarborgen het verhoor van een illegaal verblijvende derdelander, dat vooraf moet gaan aan de terugkeerbeslissing, al dan niet moet zijn omgeven. Zo moet de derdelander zich bijvoorbeeld kunnen laten bijstaan door een raadsman -mits dit het goede verloop van de terugkeerprocedure niet ondermijnt en doeltreffende tenuitvoerlegging niet in gevaar brengt- maar is de Staat niet verplicht deze rechtsbijstandskosten voor haar rekening te nemen.

(EUROPEES VLUCHTELINGENFONDS)

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-599/13 – Somvao – Nederlandse zaak – arrest

Prejudiciële verwijzing – Bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie – Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 – Artikel 4 – Algemene begroting van de Unie – Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 – Artikel 53 ter, lid 2 – Beschikking 2004/904/EG – Europees Vluchtelingenfonds voor de periode 2005-2010 – Artikel 25, lid 2 – Rechtsgrondslag van de verplichting tot terugvordering van subsidies in geval van een onregelmatigheid

In 2005 heeft SOMVAO een subsidie van 199.000,00 euro gekregen uit het Europees Vluchtelingenfonds in het kader van een project gericht op de bevordering van de integratie van Somaliërs in de Nederlandse samenleving. Een accountantskantoor heeft in opdracht van de Europese Commissie controles uitgevoerd, waaruit blijkt dat voor het grootste deel, de subsidie onterecht is toegekend. In 2009 is de subsidie vastgesteld op 11085 euro en is 188 000 euro teruggevorderd. De Raad van State vraagt het Hof of de Nederlandse staat het bedrag van onterechte steun mag terugvorderen.

Hof: Bij gebreke van een rechtsgrondslag naar intern recht biedt artikel 53 ter, lid 2, initio en sub c, van verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 een rechtsgrondslag voor een besluit van de nationale autoriteiten tot wijziging, ten nadele van de ontvanger, van het bedrag van een uit het Europees Vluchtelingenfonds verstrekte subsidie, in het kader van het gedeelde beheer onder de Europese Commissie en de lidstaten, en tot terugvordering van een deel van deze subsidie. Het is de taak van de verwijzende rechter om te oordelen of, rekening houdend met het gedrag van zowel de subsidieontvanger als de nationale overheid, het rechtszekerheids- en het vertrouwensbeginsel, in hun Unierechtelijke opvatting, zijn geëerbiedigd ten aanzien van het verzoek tot terugbetaling.

Zie ook: [Raad van State, 20 november 2013, ECLI:NL:RVS:2013:2064](#) en [Rechtbank Amsterdam, 22 september 2011, ECLI:NL:RBAMS:2011:BU1296](#)

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

CONCLUSIE A-G ARREST – 3 december 2014 – Zaak C-315/13 – De Clercq e.a. – arrest

Prejudiciële verwijzing – Vrij verrichten van diensten – Artikelen 56 VWEU en 57 VWEU – Richtlijn 96/71/EG – Artikel 3, leden 1 en 10 – Richtlijn 2006/123/EG – Artikel 19 – Nationale regeling volgens welke de persoon bij wie gedetacheerde werknemers of stagiairs zijn tewerkgesteld, verplicht is om melding te maken van degenen die niet in de mogelijkheid zijn

het ontvangstbewijs over te leggen van de melding die hun in een andere lidstaat gevestigde werkgever in de lidstaat van ontvangst had moeten doen – Strafsanctie

Thermotec is een Belgische onderneming met een zusterfirma in Polen. De Belgische vennootschap deed een beroep op een aantal werknemers van de Poolse zusteronderneming in het kader van een tijdelijke detachering. Bij een controle door de sociale inspectiediensten werden vier Poolse werknemers aangetroffen. Voor hen konden echter geen E101-detacheringsverklaringen noch een zogenaamd elektronisch LIMOSA-ontvangstbewijs worden overlegd.

Hof: De artikelen 56 VWEU en 57 VWEU verzetten zich niet tegen een regeling van een lidstaat volgens welke de afnemer van diensten die worden verricht door gedetacheerde werknemers van een in een andere lidstaat gevestigde dienstverrichter, verplicht is om vóór de aanvang van de tewerkstelling van deze werknemers bij de bevoegde instanties melding te doen van hun identificatiegegevens wanneer zij niet in de mogelijkheid zijn het bewijs over te leggen van de melding die hun werkgever vóór de aanvang van deze dienstverrichting bij de bevoegde instanties van deze lidstaat van ontvangst had moeten doen, voor zover deze regeling kan worden gerechtvaardigd uit hoofde van de bescherming van een dwingende reden van algemeen belang, zoals de bescherming van de werknemers of de bestrijding van sociale fraude, op voorwaarde dat vaststaat dat zij geschikt is om de verwezenlijking van de nagestreefde legitieme doelstelling(en) te waarborgen en niet verder gaat dan noodzakelijk is om deze doelstelling(en) te bereiken, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan.

Zie ook: [EU-Hof stemt in met elektronische melding van gedetacheerde Poolse werknemers in België \(ECER nieuwsbericht\)](#)

VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL

CONCLUSIE A-G MENGOZZI – 18 december 2014 – Zaak C-560/13 – Wagner-Raith – conclusie

Niet-voorgelegde prejudiciële vraag – Vrij verkeer van kapitaal – Artikel 73 C EG-Verdrag – Artikel 57 EG – Standstillclausule – Derde landen – Landen en gebieden overzee (LGO) – Regeling van een lidstaat die voorziet in de forfaitaire belasting van de inkomsten uit buitenlandse beleggingsfondsen die geen nauwkeurige inlichtingen over de resultaten aan de beleggers verstrekken („zwarte” fondsen) – Verrichten van financiële diensten – Directe investeringen

A-G: Een nationale regeling die sinds 31 december 1993 geen wezenlijke wijziging heeft ondergaan en die, onder bepaalde voorwaarden, voorziet in een forfaitaire belasting van nationale deelnemers in beleggingsfondsen die zijn gevestigd in een derde land of een hiermee gelijkgesteld land of gebied overzee, heeft betrekking op kapitaalverkeer in verband met het verrichten van financiële diensten in de zin van artikel 73 C, lid 1, EG-Verdrag (sinds 1 mei 1999 artikel 57, lid 1, EG).

VRIJ VERKEER VAN PERSONEN

ARREST – 18 december 2014 – Zaak C-202/13 – McCarthy e.a – Grote Kamer – persbericht – arrest

Burgerschap van de Europese Unie – Richtlijn 2004/38/EG – Recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden – Inreisrecht – Derdelander die familielid is van een burger van de Unie en in bezit is van een door een lidstaat afgegeven verblijfskaart – Nationale wettelijke regeling die voor binnenkomst op het nationale grondgebied vereist dat eerst een inreisvergunning wordt verkregen – Artikel 35 van richtlijn 2004/38/EG – Artikel 1 van protocol (nr. 20) betreffende de toepassing van bepaalde aspecten van artikel 26 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op het Verenigd Koninkrijk en Ierland

Hof: Een lidstaat mag ter verwezenlijking van een algemene preventiedoelstelling, familieleden van een burger van de Europese Unie die niet de nationaliteit van een lidstaat hebben en houder zijn van een uit hoofde van artikel 10 van richtlijn 2004/38 door de autoriteiten van een andere lidstaat afgegeven geldige verblijfskaart, niet verplichten

krachtens het nationale recht in het bezit te zijn van een inreisvergunning, zoals de EER (Europese Economische Ruimte)-familievergunning, om zijn grondgebied te mogen betreden.

This brings us to the point about the 'abuse of rights'. The Court's judgment follows its traditional case law in holding that this principle can only be applied to individual cases, and it gives many convincing reasons for applying this interpretation in the context of the citizens' Directive. However, the UK government demonstrated that there are a sufficiently large number of cases of fraud of residence cards to be concerned about. Such abuses of free movement law cannot be defended in principle, and undermine the legitimacy of the free movement regime for the large majority of British (and other EU) citizens who exercise free movement rights honestly. To address this concern, all Member States should agree in principle to introduce secure residence cards as soon as possible. [The CJEU confirms short-term free movement rights for EU citizens' third-country family members](#) (EU law analysis)

3. PREJUDICIËLE VERWIJZINGEN

TIP: ZOEKEN NAAR PREJUDICIËLE VERWIJZINGEN

Alle prejudiciële verwijzingen (dus ook die van rechters uit andere lidstaten) worden opgenomen in de "Databank verwijzingsuitspraken EU". Deze databank is te vinden in [Porta Iuris](#) via "Uitspraken zoeken", onder "[jurisprudentieverzamelingen](#)". Daarin kan o.a. gezocht worden op onderwerp en EU-regelgeving. Op die manier is eenvoudig na te gaan of over de geldigheid of uitleg van een bepaalde regel van EU-recht mogelijk al prejudiciële vragen zijn gesteld en/of nog aanhangig zijn. Nota bene: Porta Iuris is alleen beschikbaar voor medewerkers van de Rechtspraak. Prejudiciële verwijzingen zijn ook toegankelijk op de website van HvJEU bij [Info Curia](#). Zie ook de [Wiki Prejudiciële procedure bij het Hof van Justitie EU](#).

VRAGEN UIT NEDERLAND EN BELGIË

(Deze rubriek bevat prejudiciële verwijzingen van Nederlandse en Belgische rechters van de afgelopen maand aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg.)

DOUANE

PREJUDICIËLE VERWIJZING – NEDERLAND – 19 december 2014 – Hoge Raad – verwijzingsuitspraak - ECLI:NL:HR:2014:3615

De Inspecteur heeft een verzoek voor een vergunning tot passieve veredeling afgewezen na raadpleging van het Comité douanewetboek. Belanghebbende is het daar niet mee eens. De Hoge Raad wil weten of onder 'communautaire veredelaars' mede worden verstaan communautaire producenten van grondstoffen of halffabricaten gelijk aan die welke bij het veredelingsproces als niet-communautaire goederen worden verwerkt. Artikel 148, aanhef en letter c, CDW; artikel 502, lid 4 en artikel 585, lid 1 UCW

PREJUDICIËLE VERWIJZING - BELGIË - C-499/14 (VAD & van Aert) – 4 november 2014 – (ingeschreven EU-Hof: 11 december 2014) – Hof van Cassatie – verwijzingsuitspraak

Verzoekster VAD doet in januari 2008 als douane-expediteur drie invoeraangiften voor cliënten voor het in het verkeer brengen in België van gecombineerde video- en audiosystemen. Bij het transport gaat het om losse onderdelen; op de aangiften worden de onderdelen afzonderlijk aangegeven. Dit scheelt aanzienlijk in het tarief (2,5% en 4,5% tegenover 13,9% voor een gecombineerd systeem).

De verwijzende Belgische rechter heeft nadere uitleg nodig van regel 3b over de indeling in de GN van goederen in stellen of assortimenten.

VERZEKERINGEN

PREJUDICIELE VERWIJZING – BELGIE - C-494/14 (Axa Belgium) - 13 oktober 2014 (ingeschreven EU-Hof: 8 december 2014) – Tribunal de première instance te Brussel (België) – verwijzingsuitspraak

Corrazzini (1952) is ambtenaar bij de EU. Zij wordt in mei 2002 slachtoffer van een verkeersongeval: zij wordt als voetganger aangereden door een bromfietser die bij verzoekster verzekerd is. Zij raakt zwaar gewond en wordt de dag van het ongeval nog geopereerd. De EU stelt in november 2010 op grond van artikel 85 bis SEA (subrogatie) een vordering in bij verzoekster voor de kosten die zij voor Corrazzini heeft gemaakt, met name de maandelijkse invaliditeitsuitkeringen. Het bedrag is inmiddels opgelopen tot bijna € 4 ton. Partijen zijn het niet eens over de vraag of artikel 85 bis SEA ook geldt ten aanzien van de derden (verzekeraars) die ertoe gehouden zijn het slachtoffer schadeloos te stellen op basis van artikel 29 bis van de Belgische wet van 21 november 1989. Verzoekster heeft Corrazzini in haar hoedanigheid van „zwakke weggebruiker” schadeloos gesteld.

De verwijzende Belgische rechter heeft antwoord nodig op de vraag of het begrip ‘aansprakelijke derde’ hier autonoom unierechtelijk dient te worden uitgelegd of conform het Belgische recht. De te vergoeden kosten omvatten zeker de medische kosten en de netto bezoldiging, maar volgens Belgische rechtspraak is uitgesloten van de vergoedingsverplichting de toegekende invaliditeitsuitkering. Jurisprudentie: C-397/01 Clinique La Ramée;

VRIJ VERKEER (ENERGIE)

PREJUDICIËLE VERWIJZING – BELGIE - C-492/14 (Essent Belgium) – 2 september 2014 (ingeschreven EU-Hof: 8 december 2014) – Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel – verwijzingsuitspraak

Verzoekster is energieleverancier voor het distributienet in Vlaanderen. De levering van groene stroom is in België een probleem en verzoekster voert deze in, met name uit Nederland. Concurrentie op de Belgische markt was mogelijk geworden doordat de decreetgever de distributie van groene stroom aanvankelijk kosteloos had gemaakt. Wijzigingen in de regelgeving hebben dit teniet gedaan: de invoer van groene stroom werd bij besluit van 04-04-2003 uitgesloten van de kosteloze distributie, en nadat dit met succes is aangevochten later beperkt tot "de injectie van elektriciteit opgewekt door de productie-installaties aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest". Verzoekster lijdt schade door deze wijzigingen omdat zij het voordeel heeft meegenomen in haar ondernemingsplan. Sinds 2004 lopen er rechtszaken tot aan de Belgische Raad van State. Deze beziet de schendingen uitsluitend in het licht van belemmering van het vrije verkeer van goederen binnen de Belgische economische unie zonder aanvaardbare verantwoording. Verzoekster stelt echter dat normen van EU-recht zijn geschonden. Verweerder ziet geen onwettigheid in het besluit dat stroom van buiten België was uitgesloten van de kosteloze distributie.